

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ระเบียบวิธีการวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. ขั้นตอนการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. แผนการวิจัย
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระเบียบวิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยในแนวทางแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีคิดและระเบียบวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้การสังเกตกิจกรรม การร่วมกิจกรรมในพื้นที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ ๆ จากนักวิจัยและภาคีที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร โครงการและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้กำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบ และภาคีที่ดำเนินงาน โครงการนี้ในพื้นที่ปฏิบัติการด้วย (เนาวรัตน์ พลายน้อย, 2549 : 3)

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มสตรีแม่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านโนนเมือง ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยที่คัดเลือกมาเป็นสมาชิกในโครงการทอเสื่อ

1.2 ผู้นำชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโนนเมือง ตำบลแพ่ง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสุขภาพให้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้เนื้อหาตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 9 (1) (2) (3) มีสาระสำคัญระบุว่า

มาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกรับบริการ ได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง
 2. ผู้จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบ และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบ มีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยบูรณาการความรู้ ปุถุคฝังคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม
 3. ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) เรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ 2) เรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล 3) เรื่องการดูแลสุขภาพจิต 4) การดูแลสุขภาพทั่วไป

3. ด้านกระบวนการ

กระบวนการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน

1. ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา
2. ขั้นที่ 2 การระดมสมอง
3. ขั้นที่ 3 การวางแผน
4. ขั้นที่ 4 การดำเนินการ
5. ขั้นที่ 5 การประเมินผล

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา

เริ่มต้นกระบวนการ โดยผู้วิจัยเข้าไปพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนและกลุ่มสตรีแม่บ้านถึงวัตถุประสงค์ในสำรวจสภาพปัญหาของกลุ่มสตรีแม่บ้านและทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านถึงเรื่องสภาพปัญหาการส่งเสริมสุขภาพ จนเข้าใจสภาพปัญหาที่แท้จริง

2. ขั้นที่ 2 การระดมสมอง

เมื่อได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาแล้ว ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยจึงช่วยกัน รวบรวมข้อมูลที่ได้ และจากนั้นได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่พบจากการสำรวจ ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรี แม่บ้านและผู้วิจัยช่วยกันคิด หาวิธีการ รูปแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้าน ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ขั้นที่ 3 การวางแผน

เมื่อได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มสตรีแม่บ้านแล้ว ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นองค์รวม ช่วยกันคิดและ วางแผนขั้นตอนในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มสตรีแม่บ้าน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มสตรีแม่บ้านอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน

4. ขั้นที่ 4 การดำเนินการ

เริ่มด้วยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านและทำการสัมภาษณ์กลุ่ม สตรีแม่บ้านที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสังเกตพฤติกรรมและทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรี แม่บ้านก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้นำชุมชนและผู้วิจัยได้ช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของกลุ่ม สตรีแม่บ้านและผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึง ติดตามผลการดำเนินงานด้วย

5. ขั้นที่ 5 การประเมินผล

เมื่อดำเนินการตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรี แม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างเป็นระบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่ม สตรีแม่บ้านตามขั้นตอนการดำเนินงานแล้ว ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัย ร่วมกัน ประเมินผลการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสตรีแม่บ้าน จากนั้นสรุปผล การจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต พฤติกรรมแบบมีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

สำหรับกลุ่มสตรีแม่บ้าน ประกอบด้วยข้อมูล 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ การมีโรคประจำตัว การประเมินภาวะสุขภาพ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ลักษณะของคำถาม เป็นแบบให้เลือก 3 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่และไม่ทราบ มีข้อคำถาม 14 ข้อ มีคะแนนระหว่าง 0 – 14 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ถ้าตอบ ใช่ ได้คะแนน 1 ถ้าตอบ ไม่ใช่/ไม่ทราบ ได้คะแนน 0

การแปรผลคะแนน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การหาช่วงคะแนน $\frac{14-0}{3} = 4.66$

ระดับต่ำ ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.00 – 4.66

ระดับปานกลาง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 4.67 – 9.33

ระดับสูง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 9.34 – 14.00

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์วัดความคาดหวังในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ มีข้อคำถาม 11 ข้อ มีคะแนนระหว่าง 11- 44 คะแนน มีลักษณะคำถามที่สร้างตามแบบการวัดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 อันดับตัวเลือก คือ ทำได้ดี ทำได้ ทำได้บ้าง ทำไม่ได้ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ทำได้ดี 4 คะแนน

ทำได้ 3 คะแนน

ทำได้บ้าง 2 คะแนน

ทำไม่ได้ 1 คะแนน

การแปรผลคะแนน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การหาช่วงคะแนน $\frac{44-11}{3} = 11$

ระดับต่ำ ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 11 – 22

ระดับปานกลาง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 23 – 33

ระดับสูง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 34 – 44

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคาดหวังในผลลัพธ์ของพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ มีข้อคำถาม 12 ข้อ มีคะแนนระหว่าง 12- 48 มีลักษณะคำถามที่สร้างตามแบบการวัดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 อันดับตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อคำถามมีลักษณะด้านบวก (Positive Statement) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คะแนน

เห็นด้วย 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน

การแปรผลคะแนน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การหาช่วงคะแนน $\frac{48-12}{3} = 12$

ระดับต่ำ ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 12 – 24

ระดับปานกลาง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 25 – 36

ระดับสูง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 37 – 48

ส่วนที่ 5 แบบสัมภาษณ์การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม มีข้อคำถาม 8 ข้อ มีคะแนนระหว่าง 8-32 คะแนน ลักษณะคำถามเป็นแบบมีตัวเลือกให้ตอบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สม่ำเสมอ 4 คะแนน

บางครั้ง 3 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง 2 คะแนน

ไม่เคย 1 คะแนน

การแปรผลคะแนน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การหาช่วงคะแนน $\frac{32}{8} = 8$

ระดับต่ำ ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 8 – 16

ระดับปานกลาง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 17 – 24

ระดับสูง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 25 – 32

ส่วนที่ 6 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ มีข้อคำถาม 16 ข้อ มีคะแนนระหว่าง 16- 64 คะแนน ลักษณะคำถามเป็นแบบมีตัวเลือกให้ตอบ 4 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ 4 คะแนน

ปฏิบัติบ่อยครั้ง 3 คะแนน

ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง 2 คะแนน

ไม่เคยปฏิบัติ 1 คะแนน

การแปรผลคะแนน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การหาช่วงคะแนน $\frac{64-16}{3} = 16$

ระดับต่ำ ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 16 – 32

ระดับปานกลาง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 33 – 48

ระดับสูง ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 49 – 64

2. แบบสนทนากลุ่ม

โดยการสนทนาในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการ และข้อบ่งชี้เนื้อหาสาระ รูปแบบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มสตรีแม่บ้าน โดยการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ร่วมกันวิเคราะห์ ซึ่งบุคคลที่ร่วมกลุ่มสนทนา ได้แก่ กลุ่มสตรีแม่บ้าน ผู้นำชุมชน และผู้วิจัย โดยกำหนดเวลาในการสนทนากลุ่ม 1 ชั่วโมง

3. แบบสังเกตพฤติกรรม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกลุ่มสตรีแม่บ้านในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ โดยภาพรวม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยกำหนดพฤติกรรมหลักในการสังเกต ประกอบด้วย 1) การวางแผนในการทำงาน 2) การตรงต่อเวลา 3) ความร่วมมือ 4) การแสดงความคิดเห็น 5) การแสดงออก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นมาชุดละ 1 ฉบับ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษาและ

ครอบคลุมตามกรอบการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

1.4.1 นายมน โมาพะเนาว์ ตำแหน่ง ครู/ชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ศษ.ม.
(พลศึกษา)

1.4.2 นางบุณยเทริกา น้อยนนท์ ตำแหน่ง ครู/ชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา
ศษ.ม. (วัดผลการศึกษา)

1.4.3 นางสาวศุภวรรณ โดดรธานี ตำแหน่ง ครู วุฒิการศึกษา ศษ.ม.(คณิตศาสตร์
ศึกษา)

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พระราชบัญญัติศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

2.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมขึ้นมา 1 ฉบับ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

2.4 ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษาและครอบคลุมตามกรอบการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 อันประกอบด้วย กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้นำชุมชน โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 แจกกรอบ เนื้อหาสาระ โครงสร้างของคำถามเพื่อสัมภาษณ์

1.2 ระยะเวลาการสัมภาษณ์ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 20 นาทีต่อคน

1.3 วิธีการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามกรอบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
หลักฐานการตอบคำถามแบบสัมภาษณ์ โดยมีการจดบันทึกเนื้อหาสาระเป็นลายลักษณ์อักษร
บันทึกภาพ และเสียงตามความเหมาะสมและจำเป็น

1.4 ดำเนินการสรุปผลการสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ
สังเกตพฤติกรรม ผู้เรียน ได้แก่ กลุ่มสตรีแม่บ้านที่เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ
กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตามแนวทางการศึกษาตามอริยาศัย ด้วยตนเองตลอดระยะเวลาที่การจัดกิจกรรม
โดยการเฝ้าดูปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและดำเนินไปตามธรรมชาติ ไม่มีการควบคุม

3. การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

3.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Groups) คือ การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่ม
ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุดที่สุด โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
กันของสมาชิกในวงสนทนา โดยเน้นความสำคัญของพลวัตกลุ่ม (Group dynamics) ซึ่งถือว่าคนเราจะ
พูดหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยในกลุ่มหรือในที่สาธารณะก็ต่อเมื่อเขาารู้สึกสบาย ๆ ภายใต้อ
สภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 สถานที่จัดการสนทนา คือ บ้าน โนนเมือง หมู่ที่ 3 ตำบลแพง อำเภอ
โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3.1.2 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) คือ ผู้วิจัย

3.1.3 การเลือกผู้สนทนาโดยยึดจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก (Purposeful
sampling) โดยเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน ดังนี้ สตรีแม่บ้าน 5 คน ผู้นำชุมชน
3 คน

3.1.4 การจัดที่นั่งสนทนากลุ่ม ให้นั่งเป็นครึ่งวงกลม โดยให้นั่งสบาย ๆ

3.1.5 การเริ่มสนทนาในช่วงแรกของการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาเริ่มจาก
การแนะนำตนเอง และทีมงาน (ผู้จดบันทึก และผู้บริการทั่วไป) โดยพยายามสร้างบรรยากาศที่เป็น
กันเอง จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

- 1) อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายในการจัดสนทนากลุ่ม
- 2) เกริ่นนำด้วยคำถามอุ้งเครื่องเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายเป็นกันเอง

3) เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเริ่มมีความคุ้นเคยกัน จึงเริ่มคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมไว้

นอกจากประเด็นข้อคำถามเหล่านั้น ในการสนทนาจะเกิดข้อคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาจะใช้ประเด็นคำถามข้างต้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการซักถามเพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และจากการดำเนินการสนทนากลุ่มดังกล่าวจะทำให้ได้หัวข้อหรือเรื่องที่จะนำมาใช้ในการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้จากนั้นผู้ดำเนินการสนทนาขอร้องให้สมาชิกแต่ละคนสรุปสิ่งที่ตนได้พูดและเพิ่มเติมข้อมูลหรือความเห็นของตนเพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีความเข้าใจตรงกันมากยิ่งขึ้น โดยผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอาจเป็นผู้เริ่มต้นสรุปก่อนแล้วจึงให้สมาชิกช่วยกันเพิ่มเติม การสรุปเป็นการทำความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลให้ตรงกันและปรับแก้ในประเด็นที่อาจเข้าใจคลาดเคลื่อน แล้วจึงยุติการสนทนากลุ่ม

แผนการวิจัย

ตารางที่ 2 แผนการวิจัย

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาในการวิจัย
<p>ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา</p> <p>เริ่มต้นกระบวนการ โดยผู้วิจัยเข้าไปพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนและกลุ่มสตรีแม่บ้านถึงวัตถุประสงค์ในสำรวจสภาพปัญหาของกลุ่มสตรีแม่บ้านและทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านถึงเรื่องสภาพปัญหาการส่งเสริมสุขภาพจนเข้าใจสภาพปัญหาที่แท้จริง</p>	<p>แบบสัมภาษณ์</p> <p>แบบสังเกต</p> <p>พฤติกรรม</p> <p>แบบสนทนากลุ่ม</p>	<p>1. กลุ่มสตรีแม่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านโนนเมือง ต.แพ่ง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม</p>	<p>พฤศจิกายน 2552 – มิถุนายน 2553</p>
<p>ขั้นที่ 2 การระดมสมอง</p> <p>เมื่อได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาแล้ว ผู้นำชุมชนกลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยจึงช่วยกันรวบรวมข้อมูลที่ได้ และจากนั้นได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่พบจากการสำรวจ ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยช่วยกันคิด หาวิธีการ รูปแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย</p>		<p>2. ผู้นำชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโนนเมือง ต.แพ่ง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม</p>	

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาในการวิจัย
<p>ขั้นที่ 3 การวางแผน</p> <p>เมื่อได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มสตรีแม่บ้านแล้ว ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นองค์รวม ช่วยกันคิดและวางแผนขั้นตอนในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มสตรีแม่บ้านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มสตรีแม่บ้านอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน</p> <p>ขั้นที่ 4 การดำเนินการ</p> <p>เริ่มด้วยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านและทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสังเกตพฤติกรรมและทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้นำชุมชนและผู้วิจัยได้ช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอริยาศัยทั้งร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มสตรีแม่บ้านหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานด้วย</p> <p>ขั้นที่ 5 การประเมินผล</p> <p>เมื่อดำเนินการตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอริยาศัยอย่างเป็นระบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสตรี</p>			

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาในการวิจัย
แม่บ้านตามขั้นตอนการดำเนินงานแล้ว ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้านและผู้วิจัยร่วมกัน ประเมินผลการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสตรีแม่บ้าน จากนั้นสรุปผลการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้าน			

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (สุรภาพ ทองบุญ. 2550 : 123)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่

N แทน จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย คำนวณ โดยใช้สูตร (สุรภาพ ทองบุญ. 2550 : 123)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณ โดยใช้สูตร (สุรภาพ ทองบุญ. 2550 : 124)

$$S = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทน จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนผู้เรียนที่เข้าร่วม
กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด

2. สถิติพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มสตรีแม่บ้าน และผู้นำชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโนนเมือง ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กรอบเนื้อหา ในการวิจัยยึดตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ใช้เนื้อหาตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 9 (1) (2) (3) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2552- พฤษภาคม 2553 สถานที่วิจัย คือ บ้านโนนเมือง ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของกลุ่มสตรีแม่บ้าน บ้านโนนเมือง หมู่ที่ 3 ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1. สภาพปัจจุบัน
2. สภาพปัญหา
3. สภาพความต้องการ

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้านตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 3 ผลการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มสตรีแม่บ้าน หลังจากได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแม่บ้าน ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่อง

1. ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ
2. ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง
3. ความคาดหวังในผลลัพธ์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
4. การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม
5. พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ